DECIZIA (PESC) 2021/1012 A CONSILIULUI

din 21 iunie 2021

de numire a reprezentantului special al Uniunii Europene pentru Cornul Africii

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 33 și articolul 31 alineatul (2),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) La 8 decembrie 2011, Consiliul a adoptat Decizia 2011/819/PESC ([1]) de numire a dlui Alexander RONDOS în calitatea de reprezentant special al Uniunii Europene (RSUE) pentru Cornul Africii.

(2) La 25 iunie 2018, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2018/905 ([2]) de prelungire a mandatului dlui RONDOS în calitatea de RSUE pentru Cornul Africii. Respectiva decizie a fost modificată ulterior prin Decizia (PESC) 2021/352 a Consiliului ([3]). Mandatul RSUE urmează să expire la 30 iunie 2021.

(3) Ar trebui numit un nou RSUE pentru Cornul Africii pentru o perioadă de 14 luni.

(4) RSUE își va executa mandatul în contextul unei situații care s-ar putea deteriora și care ar putea împiedica realizarea obiectivelor acțiunii externe a Uniunii prevăzute la articolul 21 din tratat,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Reprezentantul special al Uniunii Europene

(1) Dna Annette WEBER este numită în calitatea de reprezentant special al Uniunii Europene (RSUE) pentru Cornul Africii pentru perioada 1 iulie 2021-31 august 2022. Consiliul poate decide cu privire la prelungirea sau la încheierea anticipată a mandatului RSUE, pe baza unei evaluări din partea Comitetului politic și de securitate (COPS) și a unei propuneri din partea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (ÎR).

(2) În sensul mandatului RSUE, Cornul Africii este definit ca incluzând obiectivul principal al Strategiei Uniunii Europene pentru Cornul Africii (denumită în continuare „strategia"), astfel cum a fost adoptată prin Concluziile Consiliului din 10 mai 2021, și anume Djibouti, Eritreea, Etiopia, Kenya, Somalia, Sudanul de Sud, Sudan și Uganda. RSUE conlucrează, de asemenea, cu țările de la Marea Roșie, din bazinul Nilului și cu altele, precum și cu entități regionale sau internaționale relevante din Cornul Africii și din afara acestuia, inclusiv din Peninsula Golfului și din Africa de Nord, după caz.

Articolul 2

Obiective de politică

(1) Pe baza obiectivelor de politică ale strategiei, mandatul RSUE este de a contribui în mod activ la eforturile regionale și internaționale în vederea realizării unei coexistențe pașnice și a păcii durabile, securității și dezvoltării în interiorul țărilor din regiune și între acestea. Mai mult decât atât, RSUE urmărește sporirea calității, a intensității, a impactului și a vizibilității angajamentului pluridimensional al Uniunii în Cornul Africii.

([1]) Decizia 2011/819/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2011 de numire a Reprezentantului Special al Uniunii Europene pentru Cornul Africii (JO L 327, 9.12.2011, p. 62).

([2]) Decizia (PESC) 2018/905 a Consiliului din 25 iunie 2018 privind prelungirea mandatului reprezentantului special al Uniunii Europene pentru Cornul Africii (JO L 161, 26.6.2018, p. 16).

([3]) Decizia (PESC) 2021/352 a Consiliului din 25 februarie 2021 de modificare a Deciziei (PESC) 2018/905 privind prelungirea mandatului reprezentantului special al Uniunii Europene pentru Cornul Africii (JO L 68, 26.2.2021, p. 187).

(2) RSUE contribuie la dezvoltarea și punerea în aplicare a măsurilor Uniunii în regiune într-o abordare integrată, inclusiv în domeniul politic și în domeniile securității și dezvoltării, coordonând, pentru acțiunile Uniunii, toate instrumentele relevante și părțile interesate. RSUE își desfășoară activitatea în strânsă cooperare și coordonare cu șefii delegațiilor relevante ale Uniunii, cu Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE), cu Comisia, cu statele membre și cu alți actori și părți interesate relevante din Uniune. RSUE consolidează influența Uniunii în regiune și asigură coerența abordării Uniunii la nivel regional.

(3) RSUE contribuie la angajamentul Uniunii de a aprofunda relația sa strategică și parteneriatul său cu regiunea Cornului Africii și cu țările sale, obiectivul fiind acela de a sprijini pacea și securitatea, democrația, drepturile omului, statul de drept, egalitatea de gen, principiile umanitare și dreptul internațional umanitar, dezvoltarea durabilă, creșterea economică, acțiunile climatice și cooperarea regională.

(4) Obiectivele generale de politică la care contribuie RSUE includ, printre altele:

(a) stabilizarea Cornului Africii, cu accent special pe dinamica regională mai amplă, inclusiv la nivel de țări, atunci când este relevant pentru stabilitatea regiunii;

(b) tranzițiile politice, de exemplu în Etiopia și Sudan, procesele de pace și de consolidare statală din Somalia și Sudanul de Sud, precum și prevenirea și alertarea timpurie a potențialelor conflicte dintre țările din regiune sau din interiorul acestora, inclusiv a disputelor la nivel transfrontalier, și contribuirea la medierea și soluționarea acestora;

(c) cooperarea economică cu caracter durabil, cooperarea politică și cea de securitate în regiune precum și acțiunile multilaterale comune, în special cu Organizația Națiunilor Unite (ONU), cu Uniunea Africană (UA) și cu Autoritatea Interguvernamentală pentru Dezvoltare (IGAD);

(d) o soluție negociată privind Marele Baraj al Renașterii al Etiopiei (GERD) și promovarea cooperării transfrontaliere în întregul bazin al Nilului;

(e) securitatea, stabilitatea și cooperarea în jurul Mării Roșii.

Articolul 3

Mandat

(1) În vederea realizării obiectivelor de politică în ceea ce privește Cornul Africii, mandatul RSUE este:

(a) să contribuie în mod activ la punerea în aplicare a strategiei și să consolideze coerența și eficacitatea generală a activităților Uniunii, în vederea aprofundării și consolidării în continuare a relației și a parteneriatului Uniunii cu regiunea Cornului Africii și cu țările și organizațiile sale;

(b) să se implice, împreună cu toate părțile interesate relevante din regiune, cu actorii guvernamentali și neguvernamentali de la nivel național, cu autoritățile regionale, cu organizațiile internaționale și regionale, cu societatea civilă, cu tineretul, cu sectorul privat și cu diaspora, în vederea urmăririi obiectivelor Uniunii și a unei mai bune înțelegeri a rolului pe care Uniunea îl are în regiune. În acest context, RSUE călătorește în mod regulat în toate țările din regiune;

(c) să conlucreze cu actori relevanți din afara regiunii, în vederea abordării problemelor legate de stabilitatea regională mai extinsă, inclusiv GERD, Marea Roșie, Oceanul Indian de Vest și finanțarea Misiunii Uniunii Africane în Somalia (AMISOM) și a angajamentului ulterior în materie de securitate condus de UA. Contactele includ, după caz, colaborări bilaterale cu Statele Unite ale Americii, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, țările din Golf, Egiptul, contacte regionale cu Consiliul de Cooperare al Golfului, cu Consiliul statelor arabe și africane privind Marea Roșie și Golful Aden și cu alți actori internaționali relevanți;

(d) să reprezinte și să promoveze interesele și vizibilitatea Uniunii în forurile regionale și internaționale relevante;

(e) să încurajeze și să sprijine cooperarea politică și în materie de securitate eficace și integrarea economică durabilă în regiune prin parteneriatul UE cu UA, precum și cu organizațiile regionale, în special cu IGAD. RSUE inițiază/dirijează, sprijină și promovează mecanismele de soluționare a conflictelor, în special cele aparținând Africii, dar și cele din Orientul Mijlociu/Africa de Nord, pentru a se continua prevenirea, dezamorsarea și soluționarea eficace și pașnice ale conflictelor, precum și reconcilierea, prin încurajarea dialogului, a negocierii și a medierii;

(f) să urmărească evoluțiile politice și în materie de securitate din regiune și să contribuie la dezvoltarea politicii Uniunii față de regiune, în vederea formulării unor propuneri concrete de acțiune și a consilierii cu privire la acestea, inclusiv în ceea ce privește Eritreea, Etiopia, Somalia, Sudanul de Sud, Sudanul, diferendul privind granițele dintre Sudan și Etiopia, tensiunile dintre Somalia și Kenya, rolul regional al Kenyei, diferendul privind Nilul, securitatea în zona Mării Roșii, promovarea integrării regionale și alte probleme din regiune cu un impact asupra securității, a stabilității și a dezvoltării pașnice și incluzive a acesteia. RSUE contribuie, de asemenea, la reacția rapidă a Uniunii și la viziunea strategică și pe termen lung a Uniunii în Cornul Africii;

(g) să continue mobilizarea sprijinului regional și internațional pentru tranzițiile politice, de exemplu în Etiopia și Sudan, în strânsă cooperare cu șefii delegațiilor Uniunii și cu misiunile statelor membre. RSUE contribuie la sprijinirea eforturilor de pace și de reconciliere la nivel național, pe baza unui dialog transparent și incluziv. RSUE continuă eforturile de abordare a consecințelor regionale ale multiplelor crize din Etiopia, inclusiv din Tigray, în special prin încurajarea unei soluționări pașnice a tensiunilor frontaliere cu Sudanul. În ceea ce privește Sudanul, RSUE își concentrează eforturile și pe sprijinirea punerii în aplicare a Acordului de pace de la Juba, precum și a negocierilor și a punerii în aplicare a acordurilor ulterioare;

(h) să continue încurajarea unui sprijin mai puternic, din partea părților interesate regionale și internaționale, pentru procesele critice de pace și de consolidare statală din Somalia și Sudanul de Sud. În completarea eforturilor șefului delegației Uniunii și ale statelor membre, RSUE sprijină eforturile Uniunii de consolidare a statului în Somalia, inclusiv prin dezvoltarea sectorului securității. În această privință, RSUE contribuie la procesele de reflecție legate de utilizarea Instrumentului european pentru pace și a misiunilor și operațiilor în regiune din cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC). În ceea ce privește Sudanul de Sud, în strânsă cooperare cu șeful delegației Uniunii, RSUE continuă să colaboreze îndeaproape cu ONU, IGAD, UA și cu alți parteneri internaționali relevanți pentru a se menține sprijinul acestora pentru eforturile de pace și pentru stabilizarea generală a țării;

(i) să conlucreze cu Eritreea, insistând asupra unei agende constructive la nivel regional, inclusiv în ceea ce privește retragerea trupelor eritreene din Etiopia;

(j) să continue reprezentarea Uniunii în calitatea de observator în cadrul discuțiilor conduse de UA cu privire la GERD. Acționând în strânsă coordonare cu șefii delegațiilor Uniunii și misiunile statelor membre din Egipt, Sudan și Etiopia, RSUE contribuie la sprijinirea dialogului, precum și a cooperării dintre părți pentru instaurarea unui climat de încredere și dezvoltarea unor măsuri de consolidare a încrederii, care ar putea stimula soluționarea diferendului referitor la GERD. În sens mai larg, RSUE contribuie la eforturile Uniunii de a intensifica implicarea în diplomația în domeniul apei în întregul bazin al Nilului;

(k) să încurajeze cooperarea, dialogul și soluționarea pașnică a diferendelor din jurul Mării Roșii și să construiască relații privilegiate cu inițiativele regionale. În strânsă coordonare cu delegațiile Uniunii și cu misiunile statelor membre din regiune, RSUE contribuie la dezvoltarea unei abordări integrate privind regiunea extinsă a Mării Roșii și la elaborarea unei agende incluzive de cooperare cu privire la Marea Roșie între actorii regionali și internaționali relevanți;

(l) să urmărească îndeaproape și să promoveze cooperarea cu privire la provocările transfrontaliere care afectează Cornul Africii, în special în ceea ce privește radicalizarea și terorismul, securitatea maritimă și pirateria, diferendele frontaliere, toate formele de trafic, inclusiv traficul de ființe umane, fluxurile financiare ilicite, precum și orice consecințe politice și de securitate ale crizelor umanitare;

(m) să promoveze accesul umanitar, respectarea dreptului internațional umanitar și protecția civililor;

(n) să contribuie, în cooperare cu RSUE pentru drepturile omului, la promovarea drepturilor omului prin punerea în aplicare a Deciziei 2011/168/PESC a Consiliului ([4]) și a politicii Uniunii în domeniul drepturilor omului, inclusiv a Orientărilor Uniunii cu privire la drepturile omului, în special a Orientărilor Uniunii privind copiii și conflictele armate, precum și privind violența împotriva femeilor și fetelor și combaterea tuturor formelor de discriminare a acestora și a politicii Uniunii referitoare la Rezoluția (RCSONU) 1325 (2000) a Consiliului de Securitate al ONU și a rezoluțiilor ulterioare privind femeile, pacea și securitatea, precum și a Rezoluției (RCSONU) 2250 (2015) privind tineretul, pacea și securitatea. Aceasta include comunicarea cu Curtea Penală Internațională, cu Oficiul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului și cu apărătorii drepturilor omului;

(o) să contribuie la remedierea impactului tot mai mare al schimbărilor climatice asupra păcii și securității. Aceasta include asigurarea faptului că activitățile de prevenire și de consolidare a păcii țin seama de riscurile de securitate legate de climă și de mediu.

([4]) Decizia 2011/168/PESC a Consiliului din 21 martie 2011 privind Curtea Penală Internațională și de abrogare a Poziției comune 2003/444/PESC (JO L 76, 22.3.2011, p. 56).

(2) În scopul îndeplinirii mandatului RSUE, acesta, printre altele:

(a) consiliază și raportează cu privire la formularea pozițiilor Uniunii în cadrul forurilor regionale și internaționale, după caz, pentru a promova acțiuni bazate pe parteneriate și răspundere comună și pentru a consolida în mod proactiv abordarea integrată a Uniunii față de Cornul Africii;

(b) contribuie la menținerea unei imagini de ansamblu a tuturor activităților Uniunii și cooperează și se coordonează îndeaproape cu delegațiile relevante ale Uniunii și cu statele membre.

Articolul 4

Executarea mandatului

(1) RSUE răspunde de executarea mandatului, acționând sub autoritatea ÎR.

(2) COPS menține o legătură privilegiată cu RSUE și este principalul punct de contact al RSUE cu Consiliul. COPS furnizează RSUE orientări strategice și îndrumare politică în cadrul mandatului, fără a aduce atingere competențelor ÎR.

(3) RSUE cooperează și își desfășoară activitatea în strânsă coordonare cu SEAE și cu departamentele relevante ale acesteia.

Articolul 5

Finanțare

(1) Valoarea financiară de referință destinată să acopere cheltuielile aferente mandatului RSUE pentru perioada 1 iulie 2021-31 august 2022 este de 2 750 000 EUR.

(2) Cheltuielile sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului general al Uniunii.

(3) Gestionarea cheltuielilor face obiectul unui contract între RSUE și Comisie. RSUE răspunde în fața Comisiei pentru toate cheltuielile.

Articolul 6

Constituirea și componența echipei

(1) În limitele mandatului RSUE și ale mijloacelor financiare aferente puse la dispoziție, RSUE răspunde de constituirea unei echipe. Echipa dispune de cunoștințele de specialitate necesare în ceea ce privește chestiuni politice specifice, conform mandatului. RSUE informează în mod prompt Consiliul și Comisia cu privire la componența echipei.

(2) Statele membre, instituțiile Uniunii și SEAE pot propune detașarea de personal care să lucreze cu RSUE. Remunerarea personalului detașat este asigurată de statul membru, de instituția Uniunii în cauză, ori de SEAE, după caz. Experții detașați de statele membre pe lângă instituțiile Uniunii sau SEAE pot, de asemenea, să fie repartizați să lucreze cu RSUE. Membrii personalului internațional contractual trebuie să fie resortisanți ai unui stat membru.

(3) Toți membrii personalului detașat rămân sub autoritatea administrativă a statului membru sau a instituției Uniunii care i-a detașat ori a SEAE, își duc la îndeplinire sarcinile și acționează în interesul mandatului RSUE.

(4) Personalul RSUE este amplasat în același loc cu departamentele relevante ale SEAE sau cu delegațiile relevante ale Uniunii, în vederea asigurării coerenței și consecvenței activităților lor respective.

Articolul 7

Privilegiile și imunitățile RSUE și ale personalului RSUE

Privilegiile, imunitățile și alte garanții necesare îndeplinirii și bunei desfășurări a misiunii RSUE, precum și ale membrilor personalului RSUE se stabilesc împreună cu țările-gazdă, după caz. Statele membre și SEAE oferă tot sprijinul necesar în acest scop.

Articolul 8

Securitatea informațiilor UE clasificate

RSUE și membrii echipei RSUE respectă principiile și standardele minime de securitate stabilite prin Decizia 2013/488/UE a Consiliului ([5]).

Articolul 9

Accesul la informații și asistență logistică

(1) Statele membre, Comisia și Secretariatul General al Consiliului garantează accesul RSUE la toate informațiile relevante.

(2) Delegațiile Uniunii în regiune și/sau statele membre, după caz, furnizează asistență logistică în regiune.

Articolul 10

Securitate

În conformitate cu politica Uniunii privind securitatea personalului cu atribuții operaționale desfășurat în afara Uniunii în temeiul titlului V din tratat, RSUE ia toate măsurile a căror aplicare este rezonabilă, în conformitate cu mandatul RSUE și cu condițiile de securitate din zona pentru care este responsabil, pentru a asigura securitatea întregului personal aflat sub directa sa autoritate, în special prin:

(a) elaborarea unui plan de securitate specific, pe baza orientărilor primite din partea SEAE, care să includă măsuri de securitate fizice, organizaționale și procedurale specifice, destinate gestionării deplasării personalului în condiții de siguranță către zona pentru care este responsabil și în interiorul acesteia, precum și gestionării incidentelor de securitate, și care să includă un plan de urgență și un plan de evacuare a misiunii;

(b) asigurarea faptului că întreg personalul desfășurat în afara Uniunii beneficiază de asigurare pentru un grad înalt de risc, necesară în condițiile specifice zonei pentru care este responsabil;

(c) asigurarea faptului că toți membrii echipei RSUE care urmează să fie desfășurați în afara Uniunii, inclusiv membrii personalului contractual angajat la nivel local, au participat, înainte de sosirea în zona pentru care este responsabil sau imediat după sosire, la cursuri adecvate de instruire în domeniul securității, pe baza clasificărilor de risc atribuite zonei respective de către SEAE;

(d) asigurarea punerii în aplicare a tuturor recomandărilor formulate de comun acord ca urmare a evaluărilor periodice privind securitatea și transmiterea către ÎR, Consiliu și Comisie de rapoarte scrise cu privire la punerea în aplicare a acestora și la alte aspecte legate de securitate, în cadrul rapoartelor periodice privind progresele înregistrate și a unui raport final cuprinzător privind executarea mandatului.

Articolul 11

Raportare

RSUE prezintă periodic rapoarte verbale și scrise ÎR și COPS. De asemenea, RSUE prezintă rapoarte grupurilor de lucru ale Consiliului, după cum este necesar. Rapoartele periodice sunt difuzate prin rețeaua COREU. RSUE poate prezenta rapoarte Consiliului Afaceri Externe. În conformitate cu articolul 36 din tratat, RSUE poate fi implicat în activitatea de informare a Parlamentului European.

([5]) Decizia 2013/488/UE a Consiliului din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate (JO L 274, 15.10.2013, p. 1).

Articolul 12

Coordonare

(1) În cadrul strategiei, RSUE contribuie la unitatea, coerența și eficacitatea acțiunii Uniunii și asigură sprijin pentru implicarea semnificativă a tuturor instrumentelor Uniunii și acțiunilor statelor membre, în vederea realizării obiectivelor de politică ale Uniunii. Atunci când este cazul, se încearcă asigurarea unei coordonări cu statele membre. Activitățile RSUE sunt coordonate cu cele ale SEAE, ale delegațiilor Uniunii și ale Comisiei, precum și cu activitățile altor RSUE activi în regiune. RSUE informează periodic misiunile statelor membre din regiune și delegațiile Uniunii.

(2) Pe teren, RSUE menține o strânsă legătură cu șefii de misiune ai statelor membre, cu șefii delegațiilor Uniunii și cu șefii misiunilor și operațiilor PSAC relevanți. Aceștia depun toate eforturile pentru a-l sprijini pe RSUE în executarea mandatului. RSUE, în strânsă coordonare cu delegațiile relevante ale Uniunii, oferă orientări politice la nivel local comandantului forței EUNAVFOR Atalanta, comandantului misiunii EUTM Somalia și șefului misiunii EUCAP Somalia. RSUE, comandanții operațiilor UE și comandantul operației civile se consultă reciproc în funcție de necesități. RSUE stabilește, de asemenea, contacte cu alți actori internaționali și regionali de pe teren.

Articolul 13

Asistență în cazul sesizărilor

RSUE și personalul RSUE oferă asistență pentru furnizarea elementelor necesare pentru a răspunde oricăror sesizări sau obligații care decurg din mandatele precedenților RSUE pentru Cornul Africii și oferă, în acest scop, asistență administrativă și acces la dosarele relevante.

Articolul 14

Reexaminare

Punerea în aplicare a prezentei decizii și coerența acesteia cu alte contribuții ale Uniunii în regiune se reexaminează periodic. RSUE prezintă ÎR, Consiliului și Comisiei rapoarte periodice privind progresele înregistrate și un raport final cuprinzător privind executarea mandatului până la 31 mai 2022.

Articolul 15

Intrarea în vigoare

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Luxemburg, 21 iunie 2021.

Pentru Consiliu
Președintele
J. BORRELL FONTELLES